

Uchwała Nr
Rady Gminy Ciasna
z dnia roku

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ciasna w 2022 roku.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (j. t. Dz. U. z 2021 r., poz. 1372 z późn. zm.), art. 10 ust. 1, ust. 2, ust. 2a, ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (j. t. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.), art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j. t. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119), Rada Gminy Ciasna uchwala co następuje:

§ 1

1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ciasna w 2022 roku, będący zał. do nin. uchwały.
2. Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

§ 2

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej, za wyjątkiem zadania w rozdziale III pkt 5 harmonogramu realizacji, którego realizatorem jest Urząd Gminy Ciasna.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku.

RADA PRAWNY
Sprawozdano
pod przewodnictwem
mgr inż. Zdzisław Kulej
KI-2858

W Ó J T
mgr inż. Zdzisław Kulej

Załącznik do uchwały nr

Rady Gminy Ciasna

z dnia roku

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE CIASNA
W 2022 ROKU

CIASNA 2022

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	3
I. Diagnoza środowiska i charakterystyka uczestników programu.....	3
II. Cel główny i cele szczegółowe programu.....	6
III. Oszacowanie mocnych i słabych stron programu – analiza SWOT.....	7
IV. Budżet programu. Monitorowanie i ewaluacja.....	8
V. Harmonogram realizacji programu.....	9

WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii prowadzenie działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy. Ustawa wymienia pięć szczegółowych zadań, których realizacja powinna być prowadzona zgodnie z art. 10 ust. 2 w postaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii uchwalonego corocznie przez radę gminy, stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych i uwzględniającego cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Zadania te, to:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

I. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I CHARAKTERYSTYKA UCZESTNIKÓW PROGRAMU.

Diagnoza to nie tylko rozpoznawanie sytuacji, ale także pierwszy etap dostarczania wsparcia, wzmocnienia, wprowadzenia zmian.

W pracy socjalnej diagnozą powinien być objęty nie tylko sam jej obiekt, ale także jego środowisko społeczne i otoczenie.

Diagnoza ukaże faktyczną skalę problemu oraz wskaże realne potrzeby, które stoją przed władzą lokalną, służbami oraz instytucjami zajmującymi się problematyką zachowań ryzykownych, a także przed społecznością lokalną i każdym mieszkańcem gminy Ciasna.

Gmina Ciasna jest położona w północno – zachodniej części województwa śląskiego. Obszar gminy wynosi 13 417 ha. W skład gminy wchodzi 9 sołectw: Ciasna, Dzielna, Glinica, Jeżowa, Molna, Panoszów, Sieraków Śląski, Wędzina i Zborowskie.

Z danych ewidencji ludności (stan na 15.11.2021 roku) wynika, że w gminie Ciasna zamieszkuje 7425 mieszkańców, z czego 3770 to kobiety, a 3655 to mężczyźni. Liczba mieszkańców gminy do 18 roku życia łącznie to 1356 osoby.

Na terenie gminy działa 7 przedszkoli (łącznie z filiami) oraz 3 szkoły podstawowe. Do szkół ponadpodstawowych młodzież dojeżdża głównie do szkół na terenie powiatu lublinieckiego i oleskiego.

Ludność gminy według edukacyjnych grup wieku przedstawia się następująco (dane Urzędu Gminy w Ciasnej):

Tabela nr 1: Edukacyjne grupy wiekowe (stan na dzień 15.11.2021 roku)

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
3 – 5	103	109	212
6 – 12	225	253	478
13 – 15	114	130	244
16 - 17	67	89	156
18	27	37	64
Ogółem	536	618	1154

Źródło: Opracowanie na podstawie danych ewidencji ludności UG Ciasna.

To w szczególności do nich należy kierować działania związane z profilaktyką zachowań ryzykownych.

Zgodnie z art. 10 ust. 2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (j. t. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.), cyt.: „W Gminnym Programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzaną zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 22 ust. 3”.

Placówki oświatowe są zatem obowiązane do sporządzenia diagnozy w zakresie występujących w szkołach czynników ryzyka i czynników chroniących przeprowadzaną zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 roku w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (j. t. Dz. U. z 2020 r., poz. 1449).

Z zapisów ww. rozporządzenia wynika, że przez czynniki chroniące należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, których występowanie wzmacnia ogólny potencjał zdrowotny ucznia lub wychowanka i zwiększa jego odporność na działanie czynników ryzyka.

Natomiast przez czynniki ryzyka należy rozumieć indywidualne cechy i zachowania uczniów lub wychowanków, cechy środowiska społecznego i efekty ich wzajemnego oddziaływania, które wiążą się z wysokim prawdopodobieństwem wystąpienia zachowań ryzykownych stanowiących zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, zdrowia, bezpieczeństwa lub funkcjonowania społecznego.

Z informacji przekazanych przez placówki oświatowe (szkoły podstawowe) gminy Ciasna wynika, że każda ze szkół posiada program wychowawczo – profilaktyczny oraz analizę czynników ryzyka i czynników chroniących. I tak, w ZSP w Ciasnej z analizy przedmiotowych czynników wynika, że w pracy wychowawczo – profilaktycznej należy skupić się na realizacji programów z profilaktyki uniwersalnej z zakresu zachowań ryzykownych w obszarach:

- 1) Cyberprzestrzeń (cyberprzemoc, fonoholizm, uzależnienia behawioralne), prawidłowe korzystanie z technologii informacyjnej;
- 2) Uzależnienia chemiczne (alkohol, narkotyki i dopalacze) w sposób adekwatny do wieku;
- 3) Przemoc fizyczna, psychiczna – eliminowanie napięć i konfliktów z uwzględnieniem mediacji i kulturalnego rozwiązywania sporów;
- 4) Bezpieczeństwo uczniów w różnych aspektach życia codziennego z uwzględnieniem współpracy z partnerami szkoły;
- 5) Zdrowe odżywianie, zbilansowana dieta, choroby wynikające z zaburzeń odżywiania.

W ZSP w Sierakowie Śląskim z analizy czynników wynika, że należy skupić się na realizacji programów w kierunku: palenie papierosów, spożywanie alkoholu, używanie

narkotyków i dopalaczy, korzystanie z komputera i dopalaczy, przemoc. W rekomendacjach wskazano na:

- 1) Kontynuację działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej adresowanej do wszystkich uczniów określonym wieku, w celu przeciwdziałania pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych;
- 2) Rozwijanie takich czynników chroniących jak:
 - a) organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych umożliwiających rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży;
 - b) prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych dotyczących podstawowych umiejętności społecznych, rozpoznawania emocji własnych i innych oraz radzenia sobie ze stresem;
- 3) zajęcia profilaktyczne z zakresu przemocy rówieśniczej i nadmiernego korzystania z komputera i internetu.

W PSP w Zborowskiem diagnozy czynników ryzyka i czynników chroniących dokonano na podstawie obserwacji uczniów, wywiadów z nauczycielami i pracownikami szkoły, rozmów z rodzicami, analizy dokumentacji szkolnej, uczniów i nauczycieli w ramach ewaluacji wewnętrznej. Na podstawie analizy powyższych źródeł informacji wyłoniono obszary działań do realizacji:

- 1) Cyberprzestrzeń (cyberprzemoc, fonoholizm, uzależnienia behawioralne), prawidłowe korzystanie z technologii informacyjnej;
- 2) Uzależnienia chemiczne (alkohol, narkotyki i dopalacze) w sposób adekwatny do wieku;
- 3) Przemoc fizyczna, psychiczna – eliminowanie napięć i konfliktów z uwzględnieniem mediacji i kulturalnego rozwiązywania sporów;
- 4) Bezpieczeństwo uczniów w różnych aspektach życia codziennego z uwzględnieniem współpracy z partnerami wspierającymi pracę szkoły, Policja, Sąd Rodzinny;
- 5) Zdrowe odżywianie, zbilansowana dieta, choroby wynikające z zaburzeń odżywiania.

Obecna sytuacja wychowawcza, zwłaszcza w dobie pandemii COVID-19 jest ogromnym wyzwaniem, bo przecież to w szczególności od rodziców zależy to, kim będą ich wychowankowie. Dzieci i młodzież stoją przed trudnością obrony wobec atakujących ich sposobów na nudę, podawanych za atrakcyjne i zapełnienie nadmiaru wolnego czasu. Edukacja zdalna sprzyja rozluźnieniu więzi rówieśniczych i izolacji społecznej. Ograniczenie kontaktów społecznych może mieć duże konsekwencje dla samopoczucia dziecka i jego rozwoju emocjonalnego, dlatego tak ważne jest wspieranie uczniów w utrzymaniu relacji z przyjaciółmi i rówieśnikami.

Niewątpliwie badania pokazują, że eliminowanie czynników ryzyka może być skuteczne tylko wtedy, gdy wzmocni się czynniki chroniące, do których należą m.in.: rozwijanie postaw asertywnych, pozytywne wzorce zachowań, właściwe i ciekawe zagospodarowanie czasu wolnego, wprowadzenie zadań wymagających zdrowej rywalizacji opartej na współpracy, przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej, rozwijanie własnych zainteresowań.

Szczególnie istotne jest dostarczanie rzetelnej wiedzy na temat przyczyn sięgania po środki odurzające oraz mechanizmów doprowadzających do zniewolenia człowieka przez nałogi. Zrozumienie przez młodzież iluzji atrakcyjnych wizji wesołej zabawy i ciekawych przeżyć pod wpływem substancji psychoaktywnych jest ważnym celem działań profilaktycznych. Tylko poprzez kształtowanie postaw życiowych, które służą twórczemu, aktywnemu nadawaniu kierunku własnemu życiu możemy pomóc dzieciom i młodzieży uzyskać odporność na oferowane zewsząd namiastki dorosłości i złudzenia wolności.

Niejednokrotnie zachowania ryzykowne generują występowanie przemocy domowej. Należy obalić mit, że przemoc domowa występuje rzadko i wyłącznie w rodzinach patologicznych, a agresja pomiędzy członkami rodziny jest jedną z wielu normalnych form

zachowania w codziennym życiu. Należy pamiętać, że za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca.

Mieszkańcy gminy Ciasna w związku z podpisanym porozumieniem z gminą Lubliniec mogą korzystać z bezpłatnej pomocy specjalistów (psycholog, specjalista terapii uzależnień, prawnik, konsultant ds. przemocy w rodzinie, konsultant ds. narkomanii, konsultant ds. uzależnień od alkoholu) punktu konsultacyjnego w Lublińcu.

W Punkcie odbywały się także zajęcia grupowe dla osób uzależnionych i współuzależnionych i ich rodzin, DDA, a także ofiar przemocy w rodzinie.

Z pomocy psychoterapeuty mieszkańcy gminy mogą także korzystać w GOPS w Ciasnej. W dobie pandemii COVID-19 psychoterapeuta dostępna była pod telefonem.

Uczestnikami/adresatami programu są dzieci, uczniowie szkół, młodzież, rodzice, osoby i rodziny z terenu gminy Ciasna.

II. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU.

Głównym założeniem programu jest wdrożenie systemu zintegrowanych działań we współpracy ze wszystkimi podmiotami działającymi na rzecz przeciwdziałania problemom zachowań ryzykownych i szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień na podstawie harmonogramu realizacji zadań zapisanych w ustawie.

Cele szczegółowe programu:

1. Zapewnienie dzieciom i młodzieży dostępu do programów edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie profilaktyki uniwersalnej w celu zwiększenia świadomości na temat negatywnych skutków zachowań ryzykownych.
2. Aktywne uczestnictwo w kampaniach ogólnopolskich, przedsięwzięciach edukacyjnych oraz innych akcjach promujących postawy abstynenckie.
3. Upowszechnianie systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii oraz dostępnych formach pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom.
4. Promowanie zdrowego trybu życia i alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież i dorosłych.

Wskaźniki osiągnięcia celów:

- a) Liczba szkół i uczniów objętych różnymi formami działań profilaktycznych w szkołach.
- b) Liczba zaangażowanych w działania profilaktyczne nauczycieli i innych podmiotów.
- c) Liczba rodzin zgłaszających się o pomoc w związku z zaburzeniami życia rodzinnego w konsekwencji zachowań ryzykownych.
- d) Liczba osób korzystających z pomocy specjalistów

Mierniki:

- a) Sprawozdania i informacje z podejmowanych przez podmioty działań,
- b) Notatki urzędowe i inne dokumenty.

III. OSZACOWANIE MOCNYCH I SŁABYCH STRON PROGRAMU – ANALIZA SWOT.

Analiza SWOT stanowi ogniwo tworzenia programu. Źródłem jest refleksja nad słabymi i mocnymi stronami programu, a także nad szansami i zagrożeniami. Atutem są mocne strony, które będą pomocne przy realizacji projektu, natomiast słabe strony i zagrożenia dają możliwość twórcy projektu dokonywania zmian i ulepszeń.

Poniższa analiza SWOT została przygotowana w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ciasnej. Przedstawione poniżej czynniki obejmują:

- **S (strengths)** mocne strony – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną.
- **W (weaknesses)** słabe strony – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną.
- **O (opportunities)** szanse – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów.
- **T (threats)** zagrożenia – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Tabela nr 2: Analiza SWOT

Uwarunkowania wewnętrzne	
Mocne strony	Słabe strony
- Zasoby instytucjonalne: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej; Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie; Punkt konsultacyjny; Komenda Powiatowa Policji w Lublińcu; Prokuratura rejonowa w Lublińcu; Biegli sądowi; Sąd rejonowy w Lublińcu; Kuratorzy sądowi; Placówki oświatowe; Placówki ochrony zdrowia; Poradnia terapii uzależnień w Lublińcu; Publiczna Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Lublińcu; Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lublińcu; - Dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności i kwalifikacje kadra pomocy społecznej; - Wykorzystywanie wiedzy teoretycznej w praktycznym działaniu; - Umiejętność pracy w grupie; - Współpraca z organizacjami, instytucjami i służbami; - Procedura Niebieskiej Karty; - Wparcie psychoterapeuty GOPS Ciasna.	- Przepływ informacji między służbami i instytucjami; - Rozbieżność poglądów specjalistów.
Uwarunkowania zewnętrzne	
Szanse	Zagrożenia
- Akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz zadań programowych; - Regulacje prawne umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy osobom i rodzinom zagrożonym; - Realizowana procedura „Niebieskiej Karty” przez instytucje i służby do tego uprawnione; - Gotowość do współpracy służb i instytucji.	- Negatywne wzorce zachowań społecznych; - Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych rodzin; - Problemy alkoholowe członków rodzin.

Źródło: Opracowanie własne.

IV. BUDŻET PROGRAMU. MONITOROWANIE I EWALUACJA.

Program i zapisane w harmonogramie realizacji zadania realizowany będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciasnej ze środków własnych gminy pochodzących z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Na potrzeby programu będzie regularnie zbierana dokumentacja oraz sporządzany roczny raport celem przeprowadzenia ewaluacji i sprawdzenia efektywności podejmowanych w ramach programu działań.

Dokumentacja przechowywana będzie w Ośrodku Pomocy Społecznej. Wszelkie działania podejmowane w celu realizacji programu będą podlegały monitoringowi i ewaluacji.

Rezultaty programu będą mierzone za pomocą niewymiernych metod obserwacji, rozmów, wywiadów, analizy prowadzonej dokumentacji przez podmioty zaangażowane w jego realizację.

V. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU.

Poniżej przedstawiono harmonogram realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Ciasna w 2021 roku, który odpowiada ustawowym zadaniom nałożonym na gminę i realizuje cele szczegółowe określone w programie.

Program jest częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Ciasna na lata 2016 - 2025 „Przeciwdziałanie uzależnieniom” oraz uwzględnia cel operacyjny nr 2 Narodowego Programu Zdrowia „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachwianiami ryzykownymi”. W celu tym mieści się Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.

HARMONOGRAM REALIZACJI

Rozdział I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

Lp.	Formy i rodzaj działań	Zaangażowany podmiot	Przewidywany koszt
1.	Rozwijanie współpracy między placówkami udzielającymi pomocy terapeutycznej i zwiększenie dostępności do usług ww. placówek.	GOPS Placówki oświatowe	-----
2.	Dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych dla klientów GOPS oraz instytucji współpracujących m.in.: szkoły, służby zdrowia.	GOPS	-----
3.	Współdziałanie z instytucjami zajmującymi się profilaktyką problemów narkomanii i pomocą osobom uzależnionym.	GOPS Placówki oświatowe	-----

Rozdział II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej

Lp.	Formy i rodzaj działań	Zaangażowany podmiot	Przewidywany koszt
1.	Udzielanie pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego. Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa min. rodzinnego	GOPS	1 800

	i opiekuńczego. Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze w rodzinach. Pomoc psychoterapeutyczna dla osób i rodzin w punkcie konsultacyjnym w Ciasnej. (wynagrodzenie psychoterapeuty, telefon, materiały biurowe, znaczki pocztowe)	Placówki oświatowe	
2.	Prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia.	Placówki oświatowe	-----

Rozdział III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych

Lp.	Formy i rodzaje działań	Zaangażowany podmiot	Przewidywany koszt
1.	Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie. Prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej; Organizowanie i prowadzenie na terenie szkół dla uczniów, nauczycieli, rodziców programów profilaktycznych z dziedziny narkomanii w zakresie profilaktyki uniwersalnej. Działania edukacyjne dla rodziców. Udział w kampaniach ogólnopolskich promowanych przez PARPA: Wyhamuj w porę, Nie bo tak, Lekarzu - reaguj na przemoc.	GKRPA Placówki oświatowe GOPS Podmioty uprawnione	2 300
2.	Projekty realizowane w Publicznej Szkole Podstawowej w Zborowskim: 1) Projekt: W szkole na sportowo. Dofinansowanie inicjatyw o charakterze sportowym: szkolne mistrzostwa piłkarskie i siatkowe, międzyszkolne zawody lekkoatletyczne szkół podstawowych; dzień sportu szkolnego; szkolne zawody w biegach przełajowych „Kartoflany bieg po zdrowie”. Celem jest promowanie sportu jako profilaktykę przeciwko zażywaniu substancji odurzających, propagowanie zdrowego stylu życia bez uzależnień poprzez sport, m.in.: „prawdziwy sportowiec prowadzi zdrowy styl życia, nie pije, nie pali, nie używa narkotyków, sterydów, obraźliwych słów, kieruje się zasadą fair play, rozwiązuje konflikty bez używania przemocy, jest asertywny, potrafi pomagać słabszym”. Rozpowszechnianie wiedzy o sporcie i wszelkich formach aktywnego spędzania czasu wolnego. (puchary, dyplomy, medale, zakup materiałów do konkursu plastycznego, nagrody rzeczowe, dyplomy, posiłek).	PSP Zborowskie	1 150

	2) Projekt „Mam talent”. Celem głównym jest rozwijanie i promowanie swoich umiejętności, prezentacja swoich mocnych stron, konstruktywne spędzanie czasu wolnego jako profilaktyka przeciw używaniu substancji odurzających. Cele szczegółowe: integracja szkolna, rozwijanie umiejętności aktywnego spędzania czasu wolnego poprzez pokaz różnych zainteresowań uczniów, budowanie autorytetu wśród uczniów, wzmocnienie samooceny oraz odwagi przy autoprezentacji. (nagrody, dyplomy, poczęstunek)		
3.	Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna prowadzona w szkołach podstawowych w gminie Ciasna, na podstawie programów wychowawczo – profilaktycznych opracowanych przez szkoły (wybrane fragmenty). ZSP w Ciasnej: działalność wychowawczo - profilaktyczna polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze: 1) fizycznej - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych; 2) psychicznej - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności; 3) społecznej - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych; 4) duchowej - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia. Zadania w programie do realizacji: 1) Budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia; 2) Kształtowanie hierarchii systemu wartości, 3) Wzmocnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną; 4) Rozwijanie i wspieranie działalności wolontariatu; 5) Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, 6) Budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych, relacji uczniów i nauczycieli, a także wzmocnianie więzi z rodzicami. Ewaluacja programu: 1) Ilościowa i jakościowa analiza problemów dydaktyczno – wychowawczych; 2) Rozmowy z wychowawcami i nauczycielami – indywidualne, na posiedzeniach zespołów wychowawczych; 3) Rozmowy z uczniami, rodzicami; 4) Analiza dokumentacji szkolnej; 5) Frekwencja uczniów na zajęciach; 6) Obserwacja uczniów. ZSP w Sierakowie Śląskim: podstawowym celem realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Prowadzenie działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, społecznej i aksjologicznej. Wnioski z diagnozy programu do realizacji:	Szkoły podstawowe	w ramach prowadzonej działalności i realizacji programów wychowawczo – profilaktycznych w szkołach

	1) Rozszerzenie działań dotyczących cyberbezpieczeństwa wśród uczniów, rodziców i nauczycieli; 2) Szkolny wolontariat; 3) Kontynuacja i wzmocnienie działań promujących czytelnictwo wśród uczniów; 4) Kontynuacja działań z zakresu promocji zdrowia; 5) Wspieranie rozwoju intelektualnego uczniów; 6) Kontynuacja i rozszerzenie działań sprzyjających budowaniu prawidłowych relacji rówieśniczych. Ewaluacja programu polegać będzie na systematycznym gromadzeniu informacji nt prowadzonych działań w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu poprzez: 1) Obserwacje zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian; 2) Analizę dokumentacji; 3) Przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy przez uczniów, rodziców i nauczycieli; 4) Rozmowy z rodzicami; 5) Analizę przypadków; 6) Wymianę spostrzeżeń wychowawców i nauczycieli. PSP w Zborowskim. Działania o charakterze wychowawczo - profilaktycznym to m.in.: 1) Promowanie zdrowego stylu życia; 2) Kształtowanie nawyków prozdrowotnych; 3) Rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych; 4) Eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej; 5) Niebezpieczeństwa związane nadużywaniem komputera , internetu, telefonów komórkowych i telewizji; 6) Wzmacnianie poczucia własnej wartości; 7) Uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem; 8) Wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej; 9) Przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom.		
4.	Projekty realizowane w Zespole Szkolno - Przedszkolnym w Ciasnej: 1) Wsparcie projektu „<i>Masz wysoką średnią – jedziesz na wycieczkę</i>” - alternatywna forma spędzania czasu wolnego. Praca ciągła uczniów w czasie całego roku szkolnego. Forma nagrody dla uczniów osiągających najwyższą średnią ocen. Celem projektu jest m.in.: promocja nauki, wskazanie sposobów konstruktywnego spędzania czasu wolnego bez uzależnień, zaangażowanie uczniów do wysiłku intelektualnego i wzmożonej pracy, uświadomienie korzyści płynących z nauki, poznawanie dziedzictwa kulturowego Polski. Przewidywane efekty: rozwinięcie zainteresowań, poszerzenie wiedzy o zabytkach i ciekawych miejscach, atrakcyjne spędzanie czasu wolnego, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i za grupę, rozwinięcie umiejętności poruszania się i orientacji w nowym środowisku (dofinansowanie - autokar). 2) Międzyszkolna impreza profilaktyczna „<i>Potyczki profilaktyczne</i>”. Celem projektu jest m.in.: uczenie zachowań bezpiecznych, kształtowanie postawy fair play i umiejętności zdrowej rywalizacji, rozwijanie kompetencji społecznych, komunikacji i asertywnego odmawiania, propagowanie zdrowego stylu życia. Przewidywane efekty: odpowiedzialność za wybory i	ZSP w Ciasnej	1 750

	decyzje własne, umiejętność asertywnego porozumiewania się, umiejętność odmawiania, nabycie umiejętności udzielania pierwszej pomocy (posilek, zakup nagród, dyplomów) 3) Projekt „Dzień bezpiecznego Internetu”. Celem głównym jest zapoznanie uczniów i rodziców z ryzykiem zagrożeń jakie wynikają z korzystania z sieci i komputera, smartfona oraz możliwościom ich zapobiegania, przygotowanie uczniów do bezpiecznego korzystania z sieci, wskazanie na konieczność stosowania zabezpieczeń i ograniczenie dostępu do nieodpowiednich stron. Przeciwdziałanie cyberprzemocy, wiedza dla uczniów, rodziców i nauczycieli. Organizatorem wydarzenia w Polsce od 2005 roku jest Polskie Centrum Programu Safer Internet (PCPSI). Działania związane z projektem, m.in.: zajęcia dydaktyczne, pogadanki, gminny konkurs wiedzy o bezpiecznym internecie. (nagrody, poczęstunek).		
5.	Finansowanie działalności świetlic dla dzieci, m.in.: wynagrodzenia osób zatrudnionych w świetlicy i pochodne od wynagrodzeń, pomoce do zajęć świetlicowych, środki czystości, dożywianie dzieci. Celem jest współpraca z rodziną dziecka, rozpoznanie sytuacji dziecka w kontekście jego sytuacji rodzinnej, organizacja czasu wolnego, prowadzenie zajęć tematycznych, pomoc w nauce, w radzeniu sobie z życiowymi problemami; kryzysami (rodzinnymi, szkolnymi, w relacjach z rówieśnikami).	Urząd Gminy (realizator)	7 546

Rozdział IV

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii

Lp.	Formy i rodzaje działań	Zaangażowany podmiot	Przewidywany koszt
1.	Współpraca z sądem, kuratorami zawodowymi i społecznymi, policją, prokuraturą, służbą zdrowia, placówkami oświaty, ośrodkami terapii uzależnień w zakresie pomocy uzależnionym i ich rodzinom.	GKRPA GOPS	-----

Rozdział V

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

Lp.	Formy i rodzaj działań	Zaangażowany podmiot	Przewidywany koszt
1.	Praca socjalna w środowisku zamieszkania (w miarę potrzeb), świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym, w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny.	Pracownicy socjalni	-----